

PREDKLADACIA SPRÁVA

Návrh zmien a doplnení Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“) v nadväznosti na Komponent č. 14 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej len „POO“) schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 221/2021.

V súlade s odporúčaniami OECD a na základe dobrých príkladov z iných krajín sa vláda Slovenskej republiky v rámci komponentu č. 14 „Zlepšenie podnikateľského prostredia“ POO zaviazala zaviesť pravidelné hodnotenie účelnosti a opodstatnenosti existujúcich regulácií (ďalej len „ex post hodnotenie“). Potreba zaviesť ex post hodnotenie existujúcich regulácií bola identifikovaná aj v Stratégii lepšej regulácie – RIA 2020 schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 32/2018. Každoročne pribúda na európskej i národnej úrovni veľké množstvo právnych predpisov, ktoré sú prijímané s určitými cieľmi, pokiaľ ide o dosiahnutie žiadúcich spoločenských hodnôt a odstránenie existujúcich problémov. V čase ich prijatia sú však k dispozícii len obmedzené informácie ohľadom ich budúceho reálneho pôsobenia, založené na odhadoch. Preto by mali byť právne predpisy po určitom čase ich pôsobenia v prostredí podrobené spätnému, tzv. ex post hodnoteniu, ktorého cieľom je posúdiť, či regulácie vyplývajúce z právnych predpisov alebo nelegislatívnych materiálov po určitom čase ich pôsobenia splňajú svoj účel a či sú účinné a vhodné na riešenie problému. Hodnotiť by sa mal aj ich reálny vplyv a tiež skutočnosť, či sa nevyskytli iné, ďalšie vplyvy, ktoré predkladateľ nepredvídal. Na základe výsledku ex post hodnotenia je možné jednotlivé regulácie/ustanovenia právnych predpisov zachovať, alebo pristúpiť k návrhu ich zmeny, prípadne zrušenia tak, aby sa potrebný účel dosiahol pri minimalizovaní negatívnych vplyvov. Zavedenie ex post hodnotenia je nevyhnutné i z dôvodu poskytnutia spätnej väzby pre ex ante posudzovanie vplyvov, čo zabezpečuje funkčnosť oboch (ex ante aj ex post) zložiek regulačného cyklu a významným spôsobom pozitívne vplýva na kvalitu legislatívnej tvorby.

Cieľom predloženého materiálu je v súlade úlohami POO a v nadväznosti na vládou Slovenskej republiky schválenú Stratégiu lepšej regulácie – RIA 2020 zaviesť ex post hodnotenie vybraných regulácií, pôsobiach v podnikateľskom prostredí v SR. V predkladanom materiáli je toto ex post hodnotenie zapracované ako bod č. 10. textu Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „jednotná metodika“). Zavádzajú sa dva druhy ex post hodnotenia, a to hĺbkové ex post hodnotenie a systematické ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiach v podnikateľskom prostredí. Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiach v podnikateľskom prostredí bude vykonávať MH SR v súčinnosti s príslušným orgánom verejnej moci, v ktorého pôsobnosti je hodnotená právna úprava. MH SR nepristúpilo k nastaveniu ex post hodnotenia tak, aby sa vykonávalo v prípade všetkých zavádzaných regulácií, ktoré pôsobia v podnikateľskom prostredí, preto v prípade systematického ex post hodnotenia, ktoré bude vykonávať príslušný orgán verejnej moci, navrhlo vybrané kritériá, dôležité z hľadiska zlepšovania podnikateľského prostredia, ktoré vo forme podmienok určujú regulácie podliehajúce tomuto hodnoteniu. Na vykonanie systematického ex post hodnotenia orgánom verejnej moci, v ktorého pôsobnosti je tento právny predpis, sa v predkladanom materiáli zavádzajú nové prílohy č 9a a 9b. V predloženom návrhu navrhované ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiach v podnikateľskom prostredí spĺňa v plnom rozsahu podmienky a ciele predmetnej reformy stanovené v POO. Zároveň MH SR predloženým materiálom uskutočňuje prvý krok pre vytvorenie

a zavedenie budúceho komplexného ex post hodnotenia, a to aj v súvislosti s ostatnými vplyvmi, sledovanými jednotnou metodikou.

Ďalšími cieľmi predkladaného materiálu, vyplývajúcimi z POO, je čiastočná úprava v súvislosti s budúcim zavedením inštitútu ochrany pred neopodstatneným goldplatingom v Legislatívnych pravidlách vlády SR s účinnosťou od 31.12.2022 a zavedenie ex post hodnotenia nelegislatívnych materiálov s vplyvom na podnikateľské prostredie s účinnosťou od 31.3.2023, ktoré bude príslušný orgán verejnej moci vykonávať „pro domo“. V súvislosti so zavedením princípu ochrany pred neopodstatneným goldplatingom sa podpredsedovi vlády SR, ktorý neriadi ministerstvo, ukladá úloha v návrhu uznesenia vlády SR, zaviesť tento princíp pri transpozícii smerníc prostredníctvom Legislatívnych pravidiel vlády SR (najmä tabuľky zhody). Gestorom goldplatingu podľa Legislatívnych pravidiel vlády SR sa s účinnosťou od 31. decembra 2022 stáva Úrad podpredsedu vlády SR, ktorý neriadi ministerstvo, pričom MH SR bude v súlade s POO posudzovať vplyv goldplatingu na podnikateľské prostredie. S cieľom zabezpečiť úlohy, ktoré pre Úrad podpredsedu vlády, ktorý neriadi ministerstvo, vyplývajú z predloženého návrhu a z úlohy č. B.4. návrhu uznesenia vlády SR, dôjde k presunu jedného experta v oblasti práva SR a EÚ v rámci investície príslušnej reformy POO z MH SR na Úrad podpredsedu vlády, ktorý neriadi ministerstvo.

Predkladaný materiál ďalej zavádza kontrolný (tzv. eskalačný) mechanizmus, ktorý bude môcť uplatniť predkladateľ ak je toho názoru, že Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády SR na posudzovanie vybraných vplyvov pri MH SR prekročila v rámci svojho stanoviska v predbežnom pripomienkovom konaní alebo záverečnom posúdení vybraných vplyvov svoju pôsobnosť, obdobne, ako je tomu v prípade iných komisií spadajúcich pod Legislatívnu radu vlády SR (podľa čl. 8 ods. 4 Štatútu Legislatívnej rady vlády SR). V materiáli sa ďalej predlžuje prvé kontrolné obdobie na obdobie medzi 1.6.2021 a 31.12.2022 pre účely predkladania prvej správy o uplatňovaní mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov podľa bodu 6.11. jednotnej metodiky.

Materiál tiež obsahuje ďalšie zmeny a doplnenia jednotnej metodiky, ktoré sú nevyhnutnými úpravami súvisiacimi so zavedením ex post hodnotenia regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí a úpravy vyplývajúce z aplikačnej praxe, ktorými sa precizuje aktuálne účinná úprava jednotnej metodiky. Podrobnejšie informácie k východiskám k zavedeniu predloženého ex post hodnotenia, ako i k ďalším navrhovaným zmenám jednotnej metodiky sú uvedené v Odôvodnení k zavedeniu ex post hodnotenia regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktoré tvorí prílohu tohto materiálu.

Na základe požiadavky Ministerstva financií Slovenskej republiky ako gestora vplyvov na rozpočet verejnej správy a člena Stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov pri MH SR bola doložka vybraných vplyvov a analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy (príloha č. 2 jednotnej metodiky) doplnená o úpravy týkajúce sa vplyvov na rozpočty obcí a vyšších územných celkov. Príloha č. 2 bola doplnená aj o úpravu v súvislosti s dlhodobou udržateľnosťou verejných financií s účinnosťou od 31. decembra 2022, ktorá sa týka len o hodnotenia zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia, teda len Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Ďalšou zmenou, ku ktorej došlo v predkladanom materiáli, na základe požiadavky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, je len formálna úprava prílohy č. 8 - analýzy vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Materiál nepredpokladá vplyvy na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, materiál nemá sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Materiál bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a na rokovanie vlády SR sa predkladá bez rozporov.